

Budapestre vonatkozó újságcikkek kárra vesztett nyersanyag

Szerző:

Cím:

Kátrányízű hal,

Jelentős károkat okoz a Duna szennyeződése

Osztályozás

Tá

Hely

Idő

1960

614

Nepesbíróság
1960. nov. 2.

Szeptember 19-én különleges feladattal indult útnak a bécsi kikötőből az *Amur* nevű, korszerű laboratóriumokkal felszerelt szovjet hajó. A cél: a Fekete-tenger volt. A hajó fedélzetén a Duna menti államok kutatói, biológusai foglaltak helyet. Milyen feladatot teljesített az *Amur*? 1956-ban Bécsben, az összes dunai államok részvételével *nemzetközi munkaközösség alakult a Duna biológiai vizsgálatára*. Minden évben ülészeket tartanak, amelyen az országok képviselői a tudományos vizsgálatok eredményeit ismertetik. Négy alkalommal Bécsben, az idén azonban az Amuron tartották az ülészeket.

A munkaközösség egy terjedelmes *Duna-monográfia* megjelentetésén dolgozik. A kutatókat egyebek között élénken foglalkoztatja a *Duna rohamos szennyeződése*. A folyóvizeknek az ipari fejlődéssel velejáró szennyeződése az egész világon napirenden szerepel. A Duna szennyeződése sok gondot okoz Nyugat-Németországnak, Ausztriának és Csehszlovákiának is. Az úszó konferencián *dr. Dudich Endre* egyetemi tanár képviselte hazánkat.

— Magyarországon 43 olyan hely van, ahol jelentős mennyiségű szenny kerül a Dunába — mondja a professzor. — *Leginkább Sztálinváros szennyezi a folyót*. Az üzemek és a gyárak olyan ipari szennyvizet juttatnak a Dunába, amely *kémiai anyagokat* tartalmaz. Biológiai szempontból *a fenol a legkárosabb*. Sürgősen tenni kell valamit, mert a folyók vize természeti kincs.

Ennyit mond a biológus. De vajon hogyan látja a helyzetet a leginkább érdekelt? *Dubecz József*, az Ercsi Halászati Termelőszövetkezet elnöke már sokkal szenvedélyesebben beszél a fenolról.

— Az utóbbi időben sok cikk jelent meg az újságokban a Duna szennyeződéséről — mondja az elnök. — Kinn voltak a szakem-

berek is, *a szennyeződés azonban alig csökkent valamit*. A Duna két szélén néha 15—20 centi vastag *kátrányréteg* úszik. *A kifogott halat nemegyszer vissza kell dobni a vízbe, mert húsuk átveszi a fenol és a kátrány szagát. A kisebb halak el is pusztulnak az erősebb szennyeződéstől*. A jó minőségű hal — a kecsge, a süllő, a márna — pedig messzire elmenekül a szennyezett területről.

A Duna szennyeződése azonban távolról sem csak a halászok — és a sporthorgászok — gondja. Ha így megy tovább, *fürödni sem lehet a Dunában*. Bosszankodnak a csónakázók is, *a csónak alá jára került kátrányt nem lehet lemosni*. A szennyeződés azonban ennél is jelentősebb károkat okoz a többi között a Vízműveknek.

Újpesttől északra most épül igen nagy költséggel egy *felsővízi vízmű*, ami százezer köbméter ivóvizet ad majd naponta. A vízműtől északra Dunába kerülő szennyeződés *rendkívül megdrágíthatja a víztisztítást*. Előfordulhat olyan eset, hogy *a víz nem tisztítható*, ebben az esetben a vízművet ki kell kapcsolni a hálózatból.

Nagy gondot okoz az üzemek *ipari vízzel való ellátása is*. A gyáraknak tiszta vízre van szükségük. Leghátrányosabb helyzetben a Budapesttől délre fekvő üzemek vannak, mert felettük sok üzem engedi a Dunába a szennyvizet.

Folyik egy per a Goldbergergyár és a Lódengyár között: a Goldbergergyár pakurát engedett a Dunába, ami a Lódengyár vízkivételi művéhez került, és bejutott a gyárba. A pakura a Lódengyárban beolajozta az anyagokat, és ötvenezer forint kárt okozott. Nemrég a Lágymányosi Dohánygyár engedett ki pakurát, ami a Lódengyárnak tízezer forintjába került. Hogyan lehet küzdeni a további szennyeződés ellen? Az Országos Vízügyi Főigazgatóságon *Bartha Tibor*, a vízellátás és csatornázási főosztály főmérnöke elmondotta, hogy Budapesten má-

sodpercenként 15 köbméter ipari és városi szennyvíz jut a Dunába. A Duna öntisztulási képessége maximálisan meg van terhelve, a jelenleginél nagyobb szennyeződést nem lehet megengedni. *A legkárosabb szennyeződést az olajok, a kátrány, a pakura, a fenol és a különféle vasvelemek okozzák*. Az olaj például a víz felszínén úszva elzárja a folyót a levegőtől és ezzel akadályozza öntisztulását.

A főmérnök elmondta, hogy sok esetben olyan anyagok is kerülnek a Dunába, amelyeket *részben vagy egészen vissza lehetne nyerni*. *A fenol például fontos importanyag, s visszanyerhető a szennyvízből. Az olajok és savak is visszanyerhetők*. Már csak ezért is szükség volna a derítők felülvizsgálására, hiszen hatalmas értékek ömlenek a Dunába.

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság szabályozni akarja a szennyvíz bevezetését a folyóba. Vannak üzemek, ahol *egyáltalán nincs szennyvíztisztítótelep*. Másutt nem üzemeltetik megfelelően a derítőt, nem egy helyen pedig *korszerűtlenek, túlterheltek a telepek*. Szükség volna felújításukra, amihez anyagi eszközökre van szükség. Számtalanszor megtörténik azonban, hogy a meglévő telepet sem üzemeltetik, mert — energiát fogyaszt.

— Az ilyen üzemi vezetők — mondja Bartha Tibor főmérnök — csak a maguk egyéni és vállalati érdekeit tartják szem előtt, és nem látják, hogy az ilyen kétértékű megtakarításból a népgazdaságnak sokkal több kára származik. Az üzemeket kötelezni akarjuk a szennyvíz tisztítására. *A felelőtlenül gondolkodó üzemek vezetőit felelősségre vonjuk, s kötelezzük őket a kár megtérítésére*.

A főmérnök végül elmondta, hogy most dolgoznak a kormány elé terjesztendő rendeleten, amely védelmezi természeti kincseink, a folyóvizek tisztaságát.

Mészáros Ferenc